

DIŐIŐLERİ UZMANLIĞI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, dışişleri uzman yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiŐtirilmeleri, uzmanlık tezi hazırlamaları, yeterlik sınavları ve uzmanlığa atanmaları ile uzman ve uzman yardımcılarının çalışma usul ve esasları, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik dışişleri uzmanları ve uzman yardımcılarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ek 41 inci maddesi ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı TeŐkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 160 ıncı maddesine dayanılarak hazırlanmıŐtır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakan: Dışişleri Bakanını,
- b) Bakanlık: Dışişleri Bakanlığını,
- c) Genel Müdürlük: Bakanlık Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,
- ç) Giriş sınavı: Dışişleri uzman yardımcılığına atanacakları belirlemek amacıyla yapılan yazılı ve sözlü sınavı,
- d) KPSS: Ölçme, Seçme ve YerleŐtirme Merkezi Başkanlığı tarafından yapılan Kamu Personel Seçme Sınavını,
- e) Kurul: Giriş Sınavı ve Yeterlik Sınavı Kurulunu,
- f) Tez: Dışişleri uzman yardımcılarının hazırlayacakları uzmanlık tezlerini,
- g) Tez Jürisi: Dışişleri uzman yardımcılarının hazırlayacakları tezleri sunacakları jüriyi,
- Đ) Uzman: Dışişleri uzmanını,
- h) Uzman yardımcısı: Dışişleri uzman yardımcısını,
- ı) YDS/e-YDS: Ölçme, Seçme ve YerleŐtirme Merkezi Başkanlığı tarafından yapılan Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavını,
- i) Yeterlik sınavı: Uzmanlık yeterlik sınavını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uzman Yardımcılığına Giriş

Giriş sınavı ve duyuru

MADDE 5 – (1) Dışişleri uzman yardımcılarını mesleğe özel yarışma sınavı ile alınır. Dışişleri uzman yardımcılığı giriş sınavı, yazılı ve sözlü sınavdan oluşur.

(2) Giriş sınavına çağrılacak aday sayısı, atama yapılacak kadro sayısının yirmi katından fazla olamaz.

(3) Giriş sınavına katılacaklarda aranacak KPSS puan türleri ve taban puanlar ile diğer genel ve özel şartlar, başvuruların tarihi, yeri ve Őekli ile istenecek belgeler, sınavın yeri, niteliği, ataması öngörülen memuriyet sınıfı, kadro derecesi ve unvanı, sınav konuları, değerlendirme yöntemi ve sınavın zamanı ile çağrılacak aday sayısı sınav tarihinden en az otuz gün önce Resmî Gazete ile Cumhurbaşkanınca belirlenen kurumun ve Bakanlığın internet sitesinde yayımlanır.

Giriş sınavına katılma şartları

MADDE 6 – (1) Dışişleri uzman yardımcılığı giriş sınavına katılabilmek için;

- a) 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde sayılan şartları taşımak,
- b) Yurtiçindeki üniversitelerin veya diploma denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış olmak kaydıyla yabancı üniversitelerin en az dört yıllık lisans eğitimi veren uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi, kamu yönetimi, iktisat, iŐletme ve hukuk fakültelerinden veya Bakanlıkça ihtiyaç duyulan ve sınav duyurusunda ilan edilen bölümler ile bu bölümlerden herhangi birinin müfredatında yer alan derslerin en az % 80'ine sahip olan diğer bölümlerden mezun olmak,
- c) Giriş sınavının yapıldığı tarih itibarıyla otuz beş yaŐını doldurmamıŐ olmak,
- ç) İlanda belirtilen dillerin birinden sınavın açıldığı yılın ocak ayının ilk gününden geriye doğru hesaplanmak üzere son iki yıl içerisinde YDS/e-YDS'den asgari (C) düzeyinde ya da dil yeterliği bakımından buna denkliği Ölçme, Seçme ve YerleŐtirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) tarafından kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan başka bir belgeye sahip olmak,
- d) İlanda belirtilen KPSS puan türünden/türlerinden taban puan ve üzeri puanı almış olmak şartıyla, yapılacak puan sıralamasında sınava çağrılacak kiŐi sayısı içerisinde yer almak, gerekir.

Giriş sınavı başvuru işlemleri

MADDE 7 – (1) Giriş sınavı başvuruları, Bakanlık internet sitesi üzerinden elektronik ortamda yapılır. Gerek görülmesi halinde, elden veya posta ile başvuru yöntemi de kullanılabilir. Ayrıca elektronik ortamda iletilecek belge örnekleri sınav duyurusunda ilan edilir.

(2) Başvuru için gerekli olan belge ve işlemler şunlardır:

a) T.C. kimlik numarası kullanılarak başvuru yapılması.

b) Sınav ilanında belirtilen şekilde KPSS ve YDS/e-YDS sonuç belgesinin bilgisayar çıktısı veya YDS/e-YDS'ye puan eşdeğerliği ÖSYM tarafından saptanmış uluslararası dil sınavı sonuç belgesinin aslı veya onaylı sureti.

c) Diploma veya mezuniyet belgesinin aslı veya Bakanlıkça onaylı sureti ya da yabancı üniversitelerden mezun olunması halinde Yükseköğretim Kurulu onaylı denklik belgesinin aslı veya Bakanlıkça onaylı sureti.

ç) 1 adet vesikalık fotoğraf.

d) Varsa lisansüstü eğitim diploması aslı veya Bakanlıkça onaylı sureti.

(3) Sınava katılabileceği ilan edilen adaylardan, sınava katılma şartlarını taşımadığı daha sonra belirlenenler giriş sınavına alınmazlar; sınava girmiş olanların sınavları geçersiz sayılır. Giriş sınavı başvurusu çerçevesinde gerçeğe aykırı belge vermiş veya beyanda bulunmuş olduğu tespit edilen adaylar hakkında ilgili Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Giriş Sınavı Kurulu

MADDE 8 – (1) Sınav Kurulu on iki üyeden oluşur. Kurul Başkanı, vekili ve üyeleri Bakanlık görevlileri arasından Bakan tarafından belirlenir. Sınav Kurulunun toplantı ve karar yeter sayısı beştir. Kurul başkanı, sınavların düzenli şekilde yürütülmesinden sorumludur. Kurul başkanı, ihtiyaç halinde görevini Başkan vekiline devredebilir.

Yazılı ve sözlü sınav

MADDE 9 – (1) Yazılı sınavda adaylara uluslararası ilişkiler, siyaset bilimi, hukuk, ekonomi ve gerek görülmesi halinde diğer alanlarda yöneltilen soruların hangi alanları kapsayacağı, sınavın ne şekilde yapılacağı ve puanların dağılımı sınav duyurusunda belirtilir.

(2) Yazılı sınav sonucunda yetmiş puandan az olmamak üzere, en yüksek puandan başlanarak giriş sınavı duyurusunda belirtilen kadronun dört katına kadar aday sözlü sınava çağrılır. Sözlü sınav, adayların;

a) Sınav konularına ilişkin bilgi düzeyi,

b) Bir konuyu kavrayıp özetleme becerisi, ifade yeteneği ve muhakeme gücü,

c) Liyakati, temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu,

ç) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,

d) Genel yetenek ve genel kültürü,

e) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,

yönlerinden değerlendirilerek, ayrı ayrı puan verilmek suretiyle gerçekleştirilir.

(3) Adaylar, kurul tarafından (a) bendi için elli puan, (b) ile (e) bentlerinde yazılı özelliklerin her biri için onar puan üzerinden değerlendirilir ve verilen puanlar ayrı ayrı tutanağa geçirilir.

(4) Yazılı sınav ile sözlü sınavda geçer not yüz üzerinden yetmiştir. Yazılı ve sözlü sınav puanlarının hesaplanmasında aritmetik ortalama usulü kullanılır. Puan ortalamalarındaki ondalık artanlar adayların lehine olacak şekilde tam sayıya çevrilir.

(5) Sınava girenlerin nihai başarı sıralaması yazılı sınavdan alınan geçer not ile sözlü sınavdan alınan geçer notun toplanması suretiyle hesaplanır.

(6) Adayların giriş sınavında aldıkları nihai puan eşit olduğu takdirde, başarı sıralamasında sözlü sınav sonucu dikkate alınır. Bunların da eşit olması halinde sırasıyla YDS/e-YDS puanına ve yapılmış ise Türkçe kompozisyon oturumunda alınan puana göre sıralama yapılır.

(7) Uzman yardımcılığına atanmaya hak kazanmış adayların öndegelim sıralaması, giriş sınavındaki nihai başarı sıralamasına göre yapılır.

Sınav sonuçlarının değerlendirilmesi

MADDE 10 – (1) Başarı puanı en yüksek olan adaydan başlanmak suretiyle giriş sınavı duyurusunda belirtilen uzman yardımcısı kadro sayısı kadar asıl adayın isimleri ilan edilir. Yapılan sınavlarda başarılı olmak şartıyla, giriş sınavı duyurusunda belirtilen uzman yardımcısı kadro sayısının yarısını geçmemek üzere Kurul tarafından belirlenen sayıda yedek adayın isimlerini kapsayan bir liste belirlenerek ilan edilir. Yedekler listesi müteakip sınav tarihine kadar geçerlidir.

İtiraz hakkı

MADDE 11 – (1) Sınav sonuçlarının yayımlanmasından itibaren üç işgünü içinde Bakanlığa verilen imzalı, açık yazışma adresi, telefon numarası ve e-posta adresi belirtilmiş dilekçe ile itiraz edilebilir. Bu şartları taşımayan veya itiraz süresi içinde verilmemiş dilekçeler dikkate alınmaz. İtirazlar, itiraz süresinin dolmasından itibaren üç işgünü içerisinde topluca değerlendirilir. İtiraz sonuçları, itiraz edenlere dilekçelerinde belirttikleri iletişim bilgileri yoluyla bildirilir. İtirazların değerlendirilmesi üzerine verilen kararlar kesindir.

Uzman yardımcılarının atanması

MADDE 12 – (1) Giriş sınavını kazananların, Dışişleri Bakanlığı uzman yardımcılığı kadrolarına atanması 657 sayılı Kanun ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine dayanılarak yapılır.

(2) Sınavı kazananlar, Dışişleri Bakanlığı uzman yardımcılığına atanmaları için atama işlemlerinin yapılmasına ilişkin olarak tebligatta belirtilen süre içinde;

a) Görevini devamlı yapmaya engel olabilecek akıl hastalığı olmadığına dair tam teşekküllü bir devlet hastanesinden alınan raporu,

b) Adli sicil kaydını,

c) Erkek adaylar için askerlikle ilişkisi olmadığına dair belgeyi,

ç) 4 adet vesikalık fotoğrafı,

Bakanlığa iletirler ve müracaat ederler.

(3) Atama işlemlerinin yapılması için kendilerine bildirilen süre içinde yazılı ve imzalı bir dilekçeyle geçerli bir mazeret bildirmeksizin müracaat etmeyenlerin atama işlemleri yapılmaz.

(4) Adayların eğitimleri ve asalet tasdikleri genel hükümler çerçevesinde yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uzman Kadrolarına Atama

Uzmanlık yeterlik sınavına girme koşulları

MADDE 13 – (1) Yeterlik sınavına girebilmek için uzman yardımcısı olarak adaylıkta geçen süreler dahil en az üç yıl Bakanlıkta fiilen görev yapmış olmak ve hazırlanan tezin kabul edilmiş olması şarttır.

(2) Birinci fıkrada yer alan süreye aylıksız izin ile toplamı üç ayı geçen hastalık ve refakat izinleri dahil değildir.

Tez konusunun belirlenmesi

MADDE 14 – (1) Uzman yardımcısı, Bakanlığın görev sahası ile ilgili konularda, kadrosunun olduğu birimin onayı ile ve söz konusu birimin görev alanlarına öncelik vermek suretiyle bir tez konusu seçer.

(2) Uzman yardımcısının tez konusu, adaylıkta geçen süre dahil ve aylıksız izin ile toplamı üç ayı geçen hastalık ve refakat izinleri hariç olmak üzere Bakanlıkta fiilen en az iki yıl çalışıldıktan sonra kadrosunun olduğu birim tarafından Genel Müdürlüğe bildirilir. Genel Müdürlük, uzman yardımcısının on işgünü içerisinde bir defaya mahsus olmak üzere yeni bir tez konusu belirlenmesini uzman yardımcısının görev yaptığı birimden isteyebilir.

(3) Belirlenen tez konusu uzman yardımcısının talebi ve kadrosunun olduğu birimin onayı ile bir defaya mahsus olmak üzere değiştirilebilir.

Uzmanlık tezinin hazırlanması

MADDE 15 – (1) Uzman yardımcısı hazırlayacağı tezde bilimsel esaslara uygun olarak hareket etmek ve ilgili bilimsel araştırma metodlarını kullanmak zorunda olup, tezin özgün bir nitelik taşıması esastır.

(2) Tez; Bakanlık personeli, öğretim üyesi veya hazırlanacak tez konusunda alanında uzman kişiler arasında Bakanlıkça seçilecek tez danışmanının gözetiminde bilimsel esaslara uygun olarak hazırlanır.

(3) Tezin daha önce yüksek lisans, doktora tezi veya başka bir amaçla, benzer tarzda hazırlanmamış ve kullanılmamış olması esastır. Daha önce başka bir program veya amaç için hazırlandığı tespit edilen veya tamamı ya da bir kısmı başka yapıtlarla bilimsel alıntı kurallarını aşan nitelikte benzerlikler gösteren tezler başarısız sayılır.

Uzmanlık tezinin teslimi

MADDE 16 – (1) Uzman yardımcısı tezini, tez konusunun Genel Müdürlüğe bildirildiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde, Genel Müdürlüğe iletmesini sağlamak üzere kadrosunun olduğu birime teslim etmek zorundadır. İlgili birim teslim aldığı tezi, görüşleriyle birlikte on gün içerisinde Genel Müdürlüğe iletmekle yükümlüdür.

(2) Genel Müdürlük, uzman yardımcısının tezini Tez Jürisine teslim eder.

Uzmanlık tezi, Tez Jürisi ve yeterlik sınavı

MADDE 17 – (1) Tez Jürisi, on iki üyeden oluşur ve Bakanlık görevlileri arasından Bakan tarafından belirlenir. Tez Jürisi, en az beş üyeye toplanır ve tezleri yüz üzerinden puanlandırır. Nihai puan, üyelerin verdiği puanların aritmetik ortalaması alınmak suretiyle belirlenir. Puan ortalamalarındaki ondalık artanlar adayların lehine olacak şekilde tam sayıya çevrilir. Yetmiş ve üzeri puan almış tezler uygun görülmüş sayılır. Kararlar, Genel Müdürlüğe bildirilir.

(2) Tez Jürisi, teslim aldığı tezleri en geç iki ay içinde inceler. Tezi uygun görülen uzman yardımcısı tezini savunmak üzere bir ay içerisinde çağrılır. Tez Jürisi, gerek görmesi halinde tez danışmanını dinlemek üzere davet edebilir. Uzman yardımcısı Tez Jürisi önünde tezini sözlü olarak savunur ve tez konusu ile ilgili soruları cevaplandırır.

(3) Uzman yardımcısının sözlü savunmasından sonra Tez Jürisi üyeleri oylarını başarılı veya başarısız şeklinde kullanır ve kararlar mevcut üyelerin üçte ikisinin oy çokluğuyla alınır.

(4) Süresi içinde tezlerini sunmayan veya tezleri kabul edilmeyenlere tezlerini sunmaları veya yeni bir tez hazırlamaları için bir defaya mahsus olmak üzere en fazla altı ay ilave süre verilir.

(5) Tez Jürisi tarafından tez değerlendirme safhasında tezi başarılı kabul edilen ve adaylık dahil ve aylıksız izin ile toplamı üç ayı geçen hastalık ve refakat izinleri hariç olmak üzere üç yıllık fiili çalışma süresini tamamlayan uzman yardımcıları, Genel Müdürlük tarafından yeterlik sınavına çağrılır.

(6) Yeterlik sınavı, Bakanlıkça uygun görülen tarihlerde yapılır. Yeterlik sınavı yazılı ve sözlü aşamadan oluşur.

(7) Yeterlik sınavının yazılı aşaması Türkçe ve yabancı dilde olmak üzere iki bölümden oluşur. Söz konusu bölümlerde uzman yardımcılardan uluslararası ilişkiler ile bağlantılı bir konuda değerlendirme yapılması istenir.

(8) Yeterlik sınavının sözlü aşamasında uzman yardımcılarının öncelikle güncel dış politika konularına olan hakimiyeti ile muhakeme ve ifade yeteneği ölçülür. Bu aşamada değerlendirme;

a) Bilgi düzeyi,

- b) Bir konuyu kavrayıp özetleme becerisi, ifade yeteneği ve muhakeme gücü,
- c) Liyakati, temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu,
- ç) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,
- d) Genel yetenek ve genel kültürü,
- e) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,

yönlerinden değerlendirilerek, ayrı ayrı puan verilmek suretiyle gerçekleştirilir.

(9) Adaylar, Kurul tarafından sekizinci fıkranın (a) bendi için elli puan, (b) ile (e) bentlerinde yazılı özelliklerin her biri için onar puan üzerinden değerlendirilir ve verilen puanlar ayrı ayrı tutanağa geçirilir.

(10) Yazılı sınav ile sözlü sınavda geçer not yüz üzerinden yetmiştir. Yazılı ve sözlü puanların hesaplanmasında aritmetik ortalama usulü kullanılır. Puan ortalamalarındaki ondalık artanlar adayların lehine olacak şekilde tam sayıya çevrilir.

(11) Yeterlik sınavındaki başarı sıralaması, yazılı sınavdan alınan geçer not ile sözlü sınavdan alınan geçer notun toplanması suretiyle belirlenir. Memurlardan en az ikisinin aldıkları nihai puan toplamları eşit ise sözlü sınavdan daha yüksek puan almış olan memur başarı sıralamasında öne geçer. Adayların sözlü sınavda aldıkları puanların da eşit olması halinde, başarı sıralaması, sınavdan önceki kıdem sıralaması dikkate alınarak yapılır.

Yeterlik Sınavı Kurulu

MADDE 18 – (1) Yeterlik Sınavı Kurulu on iki üyeden oluşur. Kurul Başkanı, Başkan vekili ve üyeleri Bakanlık görevlileri arasından Bakan tarafından belirlenir. Sınav Kurulunun toplantı ve karar yeter sayısı beştir. Kurul başkanı, sınavların düzenli şekilde yürütülmesinden sorumludur. Kurul başkanı, ihtiyaç halinde, görevini Başkan vekiline devredebilir.

Uzmanlığa atanma

MADDE 19 – (1) Uzman yardımcıları;

a) Aylıksız izin, toplamda üç ayı aşan hastalık ve refakat izni nedeniyle görevden ayrı kalınan süreler hesaba katılmaksızın en az üç yıl fiilen çalışmış olması,

b) Bakanlığın çalışma konuları ile ilgili hazırladığı uzmanlık tezinin kabul edilmesi, kaydıyla yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Yeterlik sınavında başarılı olanların uzman kadrolarına atanabilmeleri, Bakanlığa giriş dilinde YDS/e-YDS'den asgari (B) seviyesinde veya puan eşdeğerliliği ÖSYM tarafından saptanmış uluslararası bir dil sınavı sonucu belgesini yeterlik sınav tarihinden itibaren en geç iki yıl içerisinde ibraz etme şartına bağlıdır. İbraz edilen puanların, ibraz tarihi itibarıyla son iki yıl içerisinde alınmış olması şarttır.

Başarısız sayılma ve başka kadroya atanma

MADDE 20 – (1) Yeterlik sınavında başarılı olamayanlar veya sınava girmeye hak kazandığı hâlde sınav hakkını kullanmayanlara, bir sonraki sınava girme hakkı verilir. Verilen ilave süre içinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenler, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar ile süresi içinde yabancı dil yeterliliği şartını yerine getirmeyenler, uzman yardımcısı unvanını kaybederler ve Bakanlıkta durumlarına uygun memur unvanlı kadrolara atanırlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Uzman ve uzman yardımcılarının görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 21 – (1) Uzmanlar ve uzman yardımcıları Bakanlık merkez teşkilatında görev yaparlar. Uzman ve uzman yardımcılarının görevleri şunlardır:

a) Birimlerince yapılacak araştırma, inceleme ve diğer çalışmalar için gerekli bilgi, veri ve belgeleri derlemek ve gerekli çalışmaları yapmak, özel bir bilgi birikimi ve ihtisas gerektiren konularda kapsamlı politika üretilmesine matuf olarak yazı, rapor, bilgi veya dosya notu hazırlamak ve sunmak.

b) Gerektiğinde mesleki toplantılara katılmak.

c) Görev yaptığı birimin görev alanına giren ve amiri tarafından verilecek diğer benzeri nitelikteki görevleri yerine getirmek.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelikte düzenlenen sınavlara ilişkin olarak hüküm bulunmayan hallerde 7/12/2018 tarihli ve 30618 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Dışişleri Bakanlığı Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri kıyasen uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 23 – (1) 25/4/2012 tarihli ve 28274 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Dışişleri Uzmanlığı Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Dışişleri Bakanı yürütür.